

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....	Lei 180.—
Pe un jumătate an.....	Lei 90.—
Pe 3 luni.....	Lei 40.—
Autorități și instituțiuni.....	Lei 500.—

In strelnătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 4. — Telefon: 7-69
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-96

Intre Cluj și Blaj.

Vitalitatea unui popor se marchează prin puterea de acțiune, prin tăria sufletului curat al mlădițelor sale tinere menite să îmbogățească armatura de rezistență și să întărească voința de a fi în mai bine a unui neam.

Acțiunea „Chemării” din 1926 își are semnificația ei, nu atât politică, prin faptul că tineretul — îndeosebi intelectual — a intrat să întărească cetatea de luptă a partidului național, ci mai cu seamă morală prin motivele cari au determinat-o și țelurile fixate. Ea a voit să fie — și cu succes a fost — un violent protest în contra imoralității practicate în bălăriile politice de stupide combinațiuni. Tineretul — și el — a ridicat din adâncul sufletului său — puternicul cuvânt de anatemizare, pentru a-l zvârli în masele poporului și astfel să se elimine paraziții, cari în măestră purpură a vorbelor voiau să îmbrace murdara goliciune a faptelor lor. — Năvalnicul avânt de atunci, a frânt în două tradiția gândirii, că tineretul în viața publică nu știe decât să urmărească oportune și personale scopuri de parvenism. La un simplu apel, fără constrângere din partea nimănui, fără a i-se scutura în față momeala bucașelei de beneficiu personal, s'a înșiruit fiecare în rândul luptătorilor definitiv hotărâți la orice acțiune, urmând fiecare convingerea intimă: datoria de a munci pentru un viitor mai bun al tuturor, de a intensifica lupta de stărpire a tuturor buruienilor din calea dreaptă a progresului, a dorului de dreptate și libertate a poporului nostru. Și am luptat cu o singură deviză: A da totul, fără a cere ceva.

Acestea au fost semnificațiile acțiunii pornite la Cluj. Pornirea de luptă dela început, trebuia ca după învingere să-și străbată mai adânc și mai intens calea până în cele mai adânci mase ale poporului. Oricât de întinsă ar fi fost acțiunea de până acum, oricât de superioare scopurile urmărite, trănicia lor va fi asigurată, când ele vor fi devenit un bun și un scop comun al întregii populații. Aceeași candelă a spiritului de luptă, aceeași tărie de credință va trebui să sălășluiască și în oraș și la

țară și în văi mănoase și în stâncile sterpe. Elanul de luptă va trebui transformat în elan de acțiune constructivă, înmulțind numărul celor cari în acelaș ritm și cu aceeaș conștiință, vor căra fiecare după forțele sale petricica menită să înalțe palatul măreț al neamului nostru. Cetățeni conștienți de drepturile și datoriile lor, capabili de acțiune și doritori

de acțiune, capabili de jertfă, iată, ceace este necesar pentru a putea întări construcția mecanismului de conducere al unui stat.

Chemând ajutorul lui Dumnezeu la această muncă desintezată prin sfințirea steagurilor celor 150 comune la Blaj, tineretul, intelectual și țărănesc strigă pentru a doua oară acelaș puternic, totdeauna neînfrânt și neînfricat:

Inainte!

Aron Păltineanu.

Di ministru de interne Alex. Vaida-Voevod, nașul celor 150 de steaguri cari se sfințesc azi la Blaj.

La Blaj...

Azi sfințim la Blaj 150 de steaguri ale organizațiilor chemăriste de voinici din județul Târnava-mică.

• Tineretul luptător de pe Valea-Târnavelor jură azi la Blaj, sub cerul acesta sărbătoresc de primăvară credință eternă religiei politice a democrației reprezentată de mântuitorul neamului românesc: Iuliu Maniu.

Blajul care a cunoscut la 48 epopeea cea mai tumultuoasă a voinții de a trăi a acestui popor, Blajul lui Bărnuțiu ascultă azi pe Câmpia Libertății jurământul miilor de voinici ai partidului național-țărănesc în care clocote idealul întruchipat al libertății eterne, pe care poporul românesc a câștigat-o victorios în toamna lui Noembrie trecut prin sfărâmarea oligarhiei brătieniste.

Blajule! Poporul românesc de pretutindeni îți trimite azi în semn de omagiu cea mai arzătoare închinare.

„CHEMAREA” se simte mândră sub ocrotirea idealurilor tale și e fericită că poate fi azi pe Câmpia Libertății prin tot ce are mai frumos și ales — prin zecile de mii de voinici cari jură azi credință steagului purtat cu cinste și glorie de Iuliu Maniu.

Voinici!

— Rânduri pentru solemnitatea de azi din Blaj, unde se sfințesc 150 de steaguri ale organizațiilor național-țărăniste. —

Natura însași parcă era mai savuroasă în amploarea ei. Prin manifestările sale primăvăratece de un colorit pitoresc și deosebit, parcă intenționa să ridice nimbul, să înalțe fastul sărbătorii sufletului românesc, adunat pe câmpia din jurul Blajului, pentru ca prin tot ce a avut mai reprezentativ să ofirme existența și vitalitatea poporului nostru și să pronunțe hotărâri în consecință.

In acea seducătoare zi de primăvară de 3/15 Maiu 1848, 40,000 de Români, emisari plenipotențiași ai națiunii veniseră de pe plaiurile și meleagurile Ardealului îmbrăcași în haine de sărbătoare pentru a asculta crezul evanghelic, cuprinzând

dogmele naționale, ce urma a fi rostit de marele și eruditul Simeon Bărnuțiu.

Reprezentanții autorizași ai sufletului românesc se adunaseră pentru ca — în urma spovedaniei comune, urmată de împărțirea cu taina crezului izvorit din intuiția instinctului național, instinct bazat pe acumulatorul celor mai distinse și pronunțate calități și virtuți cetățânești, menite a asigura un viitor strălucit poporului titular al acestor însușiri — să pronunțe în fața lui Dumnezeu și a lumii ferma și voiniceasca hotărâre, de a-și crea un viitor în concordanța reclamată de sufletul virtuos al națiunii.

Și a fost manifestarea sufle-

tului românesc de pe câmpia Blajului atât de emoționantă prin disciplina de fier, în care a decurs, încât a pus în uimire, a înduioșat pe însuși „generalul împărătesc”, trimis din ordin pentru a asista la adunare ca observator. Acest general împărătesc — al cărui nume îmi scapă — pătruns până în cele mai adânci cute ale sensibilității sufletești, involuntar s'a văzut nevoit să exlame: „Un atât de evocator entuziasm desfășurat într'o atât de fascinantă disciplină și ordine, nu poate izvorii decât dintr'un suflet bogat în virtuți și calități și conștiu de valoarea sa intrisecă, care prin mirajul acestor calități inevitabil își va croi soarta, ce o merită.”

Fără să vreau mi-a readus memoria acest măreț eveniment din istoria noastră, când voi voinici ai Târnavelor și Mureșului la imboldul sufletului animat de cea mai curată dragoste de glia strămoșească vă adunați pe câmpia libertății, pentru a rosti din nou crezul enunțat la 48 și prin înălțări de rugăciuni și închinare de drapele să investiți cu pecetea sfințeniei și cu tăria credinții voința voastră nestrămutată de a rămânea credincioși cu pietate acestui crez. Gestul și fapta voastră denotă, că sufletul vostru este plămădit din aluatul aceluiași virtuți și calități ca a strămoșilor voștri. Denotă, că puritatea sufletului vostru a rămas întocmă și nealterată de vicistitudinile și turpitudinea moravurilor postbelice.

Iată de ce sfințirea celor 120 drapele închinare ca simbol credinței voastre depășește cadrul obicinuit al unei manifestări de crez politic. Da. Prin actul vostru nu vă înregimentați în organizație politică, ci întrați numai oficial în acea comunitate sufletească, care cu sfințenie și austeritate a fost, este și va rămânea pavăza tezaurului intact al sufletului națiunii.

Fie dar, ca solemnitatea momentului să se impregneze în sufletul vostru cu acea tărie, care să țină în voi pururi aprinsă flacăra iubirii de neam și țară, singura în măsură de a ne asigura viitorul și vitalitatea.

Alhor.

Drama unui om.

— Dr. N. Lupu. —

Drul Lupu a fost și este sclavul temperamentului său. Neastămpărat ca argintul viu și de un sentimentalism excesiv drul Lupu se manifestă în arena publică urmărind întotdeauna de fatalismul unei curbe politice care-l asvârle când la dreapta când la stânga partidelor de guvernare.

Incepând prin a fi prefect liberal în 1907 — înfocat prefect liberal — drul Lupu își părăsește tovarășii pentru a intra în 1917 în noul partid țărănesc al cărui șef și ideolog a fost Ion Mihalache. Insuflețit de programul democratic al partidului țărănesc drul Lupu este timp de 9 ani unul din cei mai înverșunați dușmani ai partidului liberal la adresa cărui n'a cruțat nici o invectivă și n'a lăsat nerostită nici o înjurătură, fie ea cât de birjărească și urâtă.

Ce-i drept n'a fost menajat în acest timp nici drul Lupu de partid și presa liberală.

Cine nu-și aduce aminte de caricaturile mizerabile din „Viitorul” și „Universul” în cari drul Lupu era înfățișat ca o monstră dihanie — cu trup de lup și cap de om — purtată de lanț și expusă ca o arătare dela circ tuturor?

Cine nu-și amintește de *calificativele* de „vândut Moscovei”, „demagog”, „agentul jidanilor” apoi „filosemit” — și alte acuzații tari și nerușinate pe cari presa liberală le scuipa zilnic în obrazul drului Lupu?

Dar la un moment dat (1926) toate javrele liberale au amuțit.

Pentru că drul Lupu își anunța plecarea din partidul național-țărănesc și colaborarea necondiționată în guvernul liberal.

Pentru că omul a cărei viață n'a fost decât un salt înainte dintr'o anumită poziție și un salt îndărăt în aceeași poziție anterioară se întorcea în rândurile celor dela 1907 amăgit de un vremelnic portofoliu ministerial și tradând cu o scabroasă imoralitate „pe tovarășii săi de luptă cu cari „zice-se” a stăruit 9 ani „sincer” pentru acelaș crez politic.

Stelian Popescu în ziarul cărui se purtase cu puțin înainte campania de ponegrire împotriva drului Lupu — trase și el cu cerneala uitării peste trecut și cocoțai amândoi pe banca ministerială se îmbrățișează într'un sărut îndelung și iudaic.

Drul Lupu a părăsit partidul național-țărănesc pentru că, după propria sa mărturisire îl considera „incapabil” și lipsit de orice experiență de guvernare.

Di Maniu și Mihalache se 'nțelege au înregistrat plecarea drului Lupu ca pe un fapt divers și banal care se întâmplă ades în istoria partidelor — cu conștiința sigură că acel care se va căi în urmă tot drul Lupu va fi.

Și faptele confirmă pe deplin pe conducătorii partidului național-țărănesc.

Drul Lupu a regretat foarte curând gestul dsale nesocotit care l'a alăturat de reprezentanții unui regim de aspră și neagră oligarhie și oridecâte ori i-s'a dat oca-

zia și-a manifestat dorința — se 'nțelege cât se poate de diplomatic — de a reveni în partidul național-țărănesc.

Ne-aducem aminte că tocmai anul trecut, tot în primăvară, drul Lupu își exprimă prin un mesager trimis la dl Iuliu Maniu dorința de a se întoarce în rândurile democrației. Dar dl Maniu a cărui politeță și fineță e în deobște cunoscută i-a răspuns limpede: „*chestiunea acestei reîntoarceri e mult mai gravă decât s'o putem rezolva așa ușor. Ea ridică o delicată problemă de moralitate publică!* Da! reîntoarcerea drului Lupu în partidul național-țărănesc ar lovi brutal acest sentiment de moralitate publică, fiindcă drul Lupu — sunt sigur — „și-ar schimba din nou părul dar năravul ba”!

Și mai ales scriem aceste rânduri fiindcă în săptămâna asta s'a întâmplat la Cămeră un eveniment care schițează așa de limpede sbuciumul sufletesc al drului Lupu.

La discuția proiectului de lege al chirii drul Lupu a acuzat pe dl ministru Iunian, că această lege conține ceva neserios și provizoriu. Dl Iunian a ripostat drului Lupu că dsa n'are dreptul să vorbească așa, deoarece pe când a fost ministru în guvernul liberal n'a făcut nimic în direcția construcțiilor, prima condiție a soluționării rapide a problemei chirii. Luând din nou cuvântul dl Dr. Lupu, după ce a făcut câteva obiecțiuni generale a ținut să facă și câteva declarații de sentimentalism — în cari se adresa cu durere dlui ministru Iunian:

De ce mă tratați așa? Nu vă mai aduceți aminte de fostul amic politic cu care ați luptat 9 ani? etc. etc...

Aceste declarații cari închid regretul drului Lupu pentru pasul greșit ce l-a făcut în 1926 — n'a putut influența însă întru nimic pe fostul prieten și tovarăși de luptă dl ministru Iunian și care înțelege foarte bine că viața publică nu se poate conduce prin sentimentalism și menajamente.

Și dl Iunian a executat — așa cum trebuia — pe „fostul său amic politic” pe transfugul care se chiamă dr. Lupu. Dl Iunian i-a răspuns: „ori cum s'ar pune chestiunea domnule Lupu, Dvoastră să nu uitați cum ați fugit din rândurile noastre a celor „incapabili” pentru a merge în rândurile liberalilor, cei încărcăți de „experiență”!...

Precum se vede problema reîntoarcerii drului Lupu în partidul național-țărănesc e tranșată definitiv de frunțașii democrației. Trădarea trebuie pedepsită cu cele mai necruțătoare mijloace. Drama drului Lupu dacă poate impresionă, ea n'are dreptul la menajamente. Ea e tragedia tuturor fripturiștilor, a goldiștilor și a siringarilor cari tentați de situații grase au vândut în timpurile cele mai grele sufletul unui popor.

Și poporul nu cunoaște în această direcție nici o iertare.

Bazil Gruia.

Femeia în politică.

Când eram la Universitate aveam ca profesoară o femeie de o rară inteligență. Că era într'adevăr inteligentă, o dovedea faptul în sine că propunea la Universitate. Intr'o bună zi un coleg și chiar acela căruiu pronia cerească i-a pus mai puține scântei de inteligență sub ceață, discuta cu profesoara o chestiune politică. Tonul discuției s'a urcat cu timpul și colegul zdrobit de avalanșa argumentelor contrare tezei lui, a recurs la ridicolul mijloc de scăpare; trântind — adevărat că pe un ton cuviincios, și cu zîmbet gentil — în nasul profesoarei: „Femeile la bucătărie”. Și mă uitam cu compătimire la „deșteptul” meu coleg, sortit a juca rol important în viața obștească, iar profesoara constrânsă la o „reîntoarcere la bucătărie” — de dragul „inteligenței” colegului meu. Cel puțin așa își închipuia colegul meu.

Acest caz mi-a rămas imprimat în memorie adânc și oridecâte ori aud ori citesc ceva despre încadrarea femeii în luptele politice, mi-l reamintesc.

Eram în excursie. Am poposit la notarul comunei. Se apropiau alegerile politice. În pridvorul notariatului un țărăran venise să ceară deslușire domnului notar, că unde să pună el „pecetul” la alegeri. Notarul monopolizat de noi, setoși de informații locale, autoriză pe consoarta lui să-i dea cetățeanului lămuriri constituționale; ea s'a și achitat de aceasta încredințare în mod vrednic. În ziua alegerii cetățeanul nostru mergea la votare iar consoarta notarului, la bucătărie. Așa e.

Era ficiorul unui conte. Nimic nu lua în serios decât planul de a-și asigura paradisul încă pe pământ; că pentru celalt nu se sbătea cătu-și de puțin. Așa l'au crescut părinții. În frageda-i tinerețe a trăit într'o stare inconștientă de realitate, tocmai ca și la vârsta mai înaintată. Nu s'a zbatut după nici un fel de certificat școlar. A rămas cu bagajul intelectual ce întâmplarea și distracția i-a creiat.

Se îndrăgostise de doctorița din sat, fata unui umilit rob al pământului și plugului. În noul cămin ea, soția purta grija totului. Ea se căsnea cu percepătorul când era vorba de dare, ea reclama abuzurile unor oficialități, ea aduna cota mai mare pentru traiul cotidian, ea îl inscria și descria pe bărbat în liste și paraliste; ea îi aducea certificatul de votare și tot ea îi dădea și instrucții, unde să voteze conform intereselor generale. Și el vota.

Cum se desprimăvăra, hai la munte cu vitele. Soția și copiii nu-l vedeau, decât toamna târziu când îl alunga de pe munte zăpada. El cu oile, și vitele lui, cu cerul albastru și cu codrul lui, ea cu gospodăria și în luptă dificilă cu greutățile traiului cotidian.

Sosi prima zăpadă la munte și iată că familia îl vede pe cel nevăzut din primăvară. Erau — peste două zile — alegeri. Soția s'a îngrijit din timp ca la caz că soțul vine dela munte să aibe posibilitatea ca prin votul lui să îndrepte și el năcazurile țării. În ziua alegerii, ca unul care lipsit de ziar, de radio, de informațiuni, etc. în urma traiului de pe vârful muntelui, un jumătate an, habar ne având despre ce e vorba, deșteptă pe soția lui să meargă la votare. Femeia în curent cu toate, ar fi votat dacă președintele secției de votare nu i-ar fi pus în vedere amenda. Soțul — în schimb — a fost pedepsit efectiv pentru neglijarea îndatoririlor cetățenești.

Era bătrână. Deși trecuseră multe peste capul ei, era încă în pline puteri. Suprema-i mângăere era rugăciunea de seară pentru odihna sufletelor celor trei copii morți ca ofițeri pe front și cu ginerile patru.

Intr'o zi o deșteptă tăietorul de lemne, moșul neputincios și cu un picior deja în groapă, rugându-o să nu se supere — doamna — dacă azi va veni la lucru numai către amiază, dar el merge să voteze, căci e ziua alegerilor politice. Lacrimile au năpusit pe venerabila mamă, aducându-și aminte că în nu-

mele copiilor ei jertfiți pentru țară nimeni nu votează.

Avea sute de jughere de pământ. Bunătatea și noblețea-i sufletească erau admirate în întreg ținutul. A fost ales vecinic la orice alegere de deputat. N'avea în schimb sănătate. Dumnezeu însă l'a avut drag, i-a ușurat suferințele chemându-l în împărăția sa cerească. A lăsat în urma-i șase copii.

Erau mari fierberi politice. Tendințele centrifugale periclitau serios existența statului.

La alegeri orice derbedeu avu posibilitate să întărească prin votul său descompunerea; nimeni însă în aceasta familie n'a putut să contrabalanseze curentul periculos statului printr'un singur vot măcar; nici cei șase copii, nici mama lor nu era îndreptățiți să-și spună părerea. Bogăția națională — cele câteva sute de jughere — nu erau în drept să-și apere caracterul lor național.

El vecinic în birou... Ea numai atunci știuse cheia acestui mister când într'o seară, a venit acasă în tovarășia alor doi domni, spre a-și lua rămas bun de familie. Iși sărută copiii, căci pleca la pușcărie pentru a da seamă justiției ceva sume.

Ea numai din ziare aflase că soțul ei conducea dublu registru de casă (nu cassă!) Leafa servea numai pentru susținerea soției și a copiilor, pentru ceialaltă femeie... trebuia adunată suma pe căi particulare. Conflictul cu justiția s'a terminat cu „izbânda” lui, căci în justiția modernă lipsa de dovezi egalează cu nevinovăția. Așa e. Dar femeia, mamă alor trei copii, nu s'a mulțumit cu teoriile juristilor. Și-a asigurat copiii și se îngrija de educația lor creștinească și cinstită, ferindu-i de tătă lor și moralitatea acestuia.

În ziua alegerilor el vota unde-l trăgea, cum s'ar zice... sufletul, iar femeia se lupta cu greutățile vieții meditănd... cum va ști să asigure mai bine pâinea de mânezi a celor trei copii.

Dr. A. T. Mureșan.

Universitatea Populară „Nicolae Iorga”, din Vălenii de Munte.

Cursurile de vară ale Universității Populare „Nicolae Iorga”, din Vălenii de Munte, se vor ține anul acesta între 1 și 31 Iulie, iar conducerea lor va fi reluată de D-l Profesor N. Iorga, personal.

Inscrierile se fac de pe acum la „Liga Culturală”, Bul. Schitu Măgureanu Nr. 1, București I, unde se află instalat Secretariatul cursurilor.

Crema de față „Fortuna”
Albește ca spuma
Te face frumoasă
Ca o zână crăiasă
O poți afla întotdeauna
La Farmacia „Fortuna”.

Cereți și prin postă dela Farmacia „Fortuna”, Cluj, Piața Unirei 33.

Aviz.

Toți domni abonați, cari nu primesc regulat ziarul nostru să binevoiască a ne comunica aceasta, și numărul ce le lipsește pentru a lua măsurile necesare la postă. În corespondență vă rugăm a vă referi la numărul Dv. de abonat.

Administrația.

